

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים
לימודי מוסמכים – המסלול לתכנון ערים ואזורים
ד"ר דניאל אורנשטיין

מידניות סביבתית
Environmental Policy

היקף שעות הלימוד - 3 שעות הרצאה. 3 נקודות. 207407
קהל יעד: סטודנטים מוסמכים
קביעת ציון: על-פי נוכחות ושיתוף (25%), בוחן על חומר לימוד (הרצאות וחומר קריאה) (25%), והגשה של עבודה סופית (50%)

סילבוס

כלי מדיניות מגוונים להתמודדות עם אתגרים סביבתיים ברמה המקומית, הארצית, האזורית (מזה"ת) והגלובלית. לימוד הכלים (אדמיניסטרטיבי, רגולטורי, כלכלי, והתנהגותי), תוך שימוש בחקרי אירוע שיכללו תוכניות להערכת מצב, קביעת ערכים, הגדרת הבעיה, והמלצות למדיניות על מנת להתמודד עם אתגרים סביבתיים.

תוצאות למידה

- הסטודנט יתרגל חשיבה ביקורתית באמצעות מגוון של גישות פילוסופיות המתייחסות לאופן הזיהוי וההגדרה של אתגרים סביבתיים.
- הסטודנט ידע להשתמש בשיטות המשמשות לאפיון ולניתוח של בעיות סביבתיות
- הסטודנט יוכל לזהות ולהשתמש במגוון רחב של מנגנוני מדיניות לפתרון בעיות סביבתיות בקנה מידה מקומי, לאומי וגלובלי.

מטלות הקורס

הקורס ניתן במסגרת לימודי מוסמכים ופתוח לתלמידי הסמכה באישור המרצה.
דרישות קדם: קורס במבוא ללימודי הסביבה או קורס דומה.
על כל סטודנט (ית) לבצע את המטלות הבאות על מנת להשלים ולעבור בהצלחה את הקורס:

- נוכחות והשתתפות בדיונים בכיתה.
- קריאה ובחינה של כל החומר החובה.
- הגשת עבודה בסיום הקורס.

נושאי הלימוד (לפי מפגש)

- מבוא למדיניות ציבורית, הגדרות של "בעיות סביבתיות", גישות פוליטיות למדיניות ציבורית, חזון וביצוע.
- תהליכי קביעת מדיניות ברמה ארצית ומקומית, שחקנים עיקריים בעיצוב מדיניות סביבתית בישראל: ממשלה, תעשייה, עמותות, מדענים, ואזרחיים.
- מתודולוגיות להערכת מצב ובניית מדיניות סביבתית.
- מדיניות שימושי קרקע – ההיבט הסביבתי (שני מפגשים)
- כלים אדמיניסטרטיביים: הערכת סיכון (שני מפגשים)
- כלים אדמיניסטרטיביים: דו"ח השפעה סביבתית
- כלים רגולטורים: סטנדרטים, "שליטה ובקרה", חוק ואכיפה.
- כלים כלכליים: הערכת "עלות מול תועלת", מסים על זיהום, "cap and trade", תמריצים.
- כלים התנהגותיים: חינוך והסברה
- מדיניות שינוי אקלים: היערכות/התמודדות, הפחתה, ו"גיו-הנדסה"

הארכת ההישגים

הציון הסופי יקבע על פי ההשתתפות בשיעורים ודיונים (25%), ולפי איכות העבודה (בוחן – 25% ועבודה סופית – 50%).

Date	Lecture	Readings
17 March	Introduction to environmental policy	
24 March	No meeting	
31 March	Environmental policy formulation	<ul style="list-style-type: none"> - Cohen. Chapters 1 and 2 - Bardach. xiii - 46 - יעוד ומטרות המשרד להגנת הסביבה
7 April	Policy and public participation	<ul style="list-style-type: none"> - חוק חופש המידע, התשנ"ח-1988 - Reed. 2417-2431
14 April	Evaluating risk: Cellphone antennas and radiation exposure (scenario game)	<ul style="list-style-type: none"> - Cohen, Chapters 3-5 - Bardach. 47-85.
21 April	Evaluating risk: Science and society	<ul style="list-style-type: none"> - Ruckelshaus. 19-38. - Commoner.
28 April	No meeting	
5 May	Public participatory policy role play	<p>לפי בחירת הסטודנטים</p> <ul style="list-style-type: none"> - דו"ח פעילות 2012, איגוד ערים חיפה, 1-9, 14-102. - סוגיות סביבתיות ותכנוניות במפרץ חיפה - תכנית "מתחם בז"ן ותכנית "קרקעות הצפון". 2014. הכנסת - מרכז המחקר והמידע. - ועדת מומחים ציבורית בנושא מצב איכות האוויר בישראל - דוח הועדה. 2001. 3-48 (עם דגש על חיפה) - דו"ח איכות אוויר בחיפה ותחלואה. 2009. הקואליציה לבריאות הציבור, עמודים 47-62 - "בגלל התדמית" הופסק מחקר על סרטן באזור חיפה - משרד הבריאות: חצי ממקרי הסרטן של ילדים באזור חיפה נובעים מזיהום אוויר
12 May	No meeting	
19 May	The policy tool box: economic, administrative, and regulatory tools	<ul style="list-style-type: none"> - Tal et al. 813-821. - Jay, et al. 287-300 - האכיפה הסביבתית תגרום לקריסת מפעלים
26 May	No meeting	
6 June	Quiz on reading material	
9 June	Final overview	<ul style="list-style-type: none"> - Cohen. Chapter 6-8
16 June	Final project preparation/review	
23 June	Final project presentations and discussion	

Readings:

- Bardach, Eugene. 2000. A Practical Guide for Policy Analysis: The Eightfold Path to More Effective Problem Solving. Washington, DC: CQ Press
 - Cohen, Steven. 2006. Understanding Environmental Policy. Columbia University Press. NY, New York.
 - Commoner, B. 1992. "The Failure of the Environmental Effort." Current History. 91:564 (Apr 1, 1992)
 - Jay, S., C. Jones, P. Slinn, and C. Wood. 2007. Environmental impact assessment: Retrospect and prospect. Environmental Impact Assessment Review 27:287–300
 - Reed, M. S. 2008. Stakeholder participation for environmental management: A literature review. Biological Conservation. 141 (10): 2417-2431.
 - Ruckelshaus, W. 1985. Risk Science and Democracy, Issues in Science and Technology. 3:19-38.
 - Tal, A. Y. Aharon, and H. Yuhas-Peled. 2010. The relative advantages of criminal versus administrative environmental enforcement actions in Israel. Journal of Environmental Monitoring. 12:813-821.
-
- דו"ח פעילות 2012, איגוד ערים חיפה, 9-1, 102-14 .
 - סוגיות סביבתיות ותכנוניות במפרץ חיפה – תכנית "מתחם בז"ן ותכנית "קרקעות הצפון". 2014. הכנסת – מרכז המחקר והמידע.
 - דו"ח המפרץ – יישום התכנית הלאומית לצמצום זיהום אוויר וסיכונים סביבתיים במפרץ חיפה. המשרד להגנת הסביבה. 2015. עמודים 1-12
 - התייחסות המשרד להגנת הסביבה להערות הציבור שהתקבלו לתכנית לצמצום זיהום אוויר והסיכונים הסביבתיים במפרץ חיפה. 2015. המשרד להגנת הסביבה. עמודים 1-7.
 - דו"ח איכות אוויר בחיפה ותחלואה. 2009. הקואליציה לבריאות הציבור, עמודים 47-62
- ** Additional readings from websites and newspapers will be provided during the course.